

CREATIVITY

ТВОРЧЕСТВОТО

DR JEAN K. MILLER / Д-Р ДЖИЙН К. МИЛЪР

In Montessori we do not think of creativity as something that belongs only to the arts or only to a particular process such as “creative writing”. Rather, creativity is a part of everything.

Children are in the process of creating themselves as individuals, as members of a social group, and as members of their culture. Education is a part of that process. It should enhance the process of becoming and belonging rather than working against it. This is why the “method” that Dr Montessori discovered and promoted was not meant simply for academic learning. Rather, its purpose is to support life itself. That is, it is to support and enhance the children in the process of becoming or creating themselves. While this has implications for the future, it is experienced in the present and it is designed to help the present be joyful.

In **The Montessori Elementary Material** (page 309) Dr Montessori says, “To confer the gift of drawing we must create an eye that sees, a hand that obeys, a soul that feels; and in this task the whole of life must cooperate.” One could substitute, “an ear that hears”, to make it applicable to music.

Montessori, when done properly, aids all of the above. The development of perception is enhanced through the use of all the Montessori materials and especially through the use of the sensorial materials. The control of the body and hand is enhanced through manipulation of materials, through the arrangement of the environment so that it calls for muscular control, and through specific movement exercises. This basic control of the body and hand makes possible the further refinement of movement necessary for the development of techniques which are needed for creative expression. To aid in the development of a “soul that feels”, Montessori endeavours to keep words, actions and feelings together. In other words, Montessori activities are designed for the “whole child”, rather than just for the head, or just for the hands, or just for the emotions. This is all done in an environment which allows children to live their lives, as opposed to environments in which a regime is forced upon children that is foreign to their need for development.

Another essential ingredient in the creative process is the ability to concentrate, to lose oneself in one's work. Montessori helps children strengthen their natural ability to concentrate through the use of materials and exercises offered at the time the children are interested. It allows for as much repetition as is necessary in an environment designed so that children can function as independently as possible. Especially important is the provision of uninterrupted work time. (See section on **The Work Cycle** in ‘Spontaneous Activity in Education’ by Maria Montessori.)

In addition, Montessori supports the attitude, “I can do it for myself, I can think for myself, I can create.” Montessori builds confidence and a feeling of competence by offering children materials and exercises in manageable sized pieces, when they are ready. Whenever possible, materials or exercises have self-corrective aspects built into their design. This is “teaching for success”. The steps which reveal “readiness” are built into the activities. For

В Монтесори ние не мислим за креативността като нещо, което принадлежи само на изкуствата или само на конкретен процес, като например “творческото писане”. Всъщност, креативността е част от всичко.

Деца са в процес на изграждане на самите себе си като индивиди, като членове на социална група и като част от своята култура. Възпитанието е част от този процес. Той трябва да усъвършенства процеса на превръщането и принадлежността, а не да работи срещу този процес. Затова “методът”, който д-р Монтесори открива и популяризира, не е предвиден просто за усвояването на научни познания. Всъщност, неговата цел е да бъде в помощ на самия живот. А именно, той трябва да подкрепя и улеснява децата в процеса на реализиране или създаване на самите себе си. Въпреки че това има последици в бъдещето, то се преживява в настоящето и е предвидено да спомогне за едно щастливо настояще.

В Монтесори материалите за началния курс (стр. 309) д-р Монтесори казва: “За да дадем дарбата на рисуването, ние трябва да създадем очи, които виждат, ръка, която се подчинява, душа, която чувства и целият живот трябва да помага за изпълнението на тази задача”. Човек може да допълни “ухо, което чува”, за да направи изказването приложимо и за музиката.

Когато се прилага както трябва, методът Монтесори спомога за всичко изложено по-горе. Развитието на възприятията се усъвършенства чрез използването на всички материали по метода Монтесори и особено чрез използването на сетивните материали. Контролът на тялото и ръката се подобрява чрез манипулацията на материалите, чрез подреждането на средата, така че тя да изисква контрол върху мускулите и чрез специфичните упражнения за движение. Базовият контрол върху тялото и ръката прави възможно по-нататъшното прецизиране на движенията, необходими за развитието на техниките, които са нужни за креативното изразяване. За да помогне за развитието на “душа, която чувства”, Монтесори се старее да съчетава думите, действията и чувствата. С други думи, дейностите по метода Монтесори са разработени за “цялото дете”, а не само за главата, или само за ръцете, или само за емоциите. Всичко това се прави в среда, която позволява на децата да живеят живота си, вместо среда, в която им се налага режим, който е чужд на тяхната потребност от развитие.

Друга важна съставка в креативния процес е способността за концентрация, за потъване в работата. Монтесори помага на децата да заздравят естествената си способност за концентрация чрез използването на материали и упражнения, които се предлагат в момент, когато децата проявяват интерес. Това позволява колкото повторение е необходимо в една среда, която е разработена, така че децата да могат да функционират колкото е възможно по-независимо. Особено важно е осигуряването на време за работа без прекъсване. (Вижте раздела за работния цикъл в “Спонтанната дейност във възпитанието” от Мария Монтесори).

В допълнение Монтесори подкрепя отношението “Аз мога да го направя само, аз мога да мисля само, аз мога да създавам”. Тя изгражда увереност и усещане за компетентност като предлага на децата материали и упражнения с части с

example, one puts out the 3 pairs of colour tablets from the first box of colour tablets, holds one up and asks, “Can you find another one like this?” If the child cannot find the matching tablet, then you know that giving the names (red, blue, yellow) would simply provide the child with a failure experience.

At the elementary level, weekly or bi-weekly conferences with the children help them become co-evaluators of their own work. They learn to assess when they are ready to go on to the next step or level of activity in a sequence. Not only does this help them “own the process”, it also helps them take on new challenges when they are ready for them, rather than before. This all helps build feelings of confidence and competence. These are important attitudes which contribute to the willingness to be creative. If necessary, the adult in the Montessori environment must give the children the idea that they can think independently and be creative, and give them permission to do so. The adult must also value and take seriously the child's efforts when he or she thinks independently and is creative.

Traditional methods of education discourage thinking and creativity. My first understanding of this came through observing two children (about 7 or 8 years of age) working with maps which showed lakes and rivers of the world. They decided one would make a list of the largest lakes of the world in order, beginning with the largest and the other would make a list of the longest rivers of the world in order, beginning with the longest. They got out all the resources in the classroom environment and in the school library. To everyone's surprise, no two sources agreed. They began to look at the criteria used by the sources. One source used high water marks for judging lake size, another used low water marks, a third mixed the two. They decided the third source was not good because it was not consistent. From this the children (and I) learned that one should not believe everything that is in print, that one should not rely on just one source of information, that one should gather one's own information and evaluate the sources of that information and that one should make one's own judgments about the information. Moreover, the process of doing this type of research is interesting, absorbing and fun.

Contrast this with a textbook. In the textbook would be a list of the largest lakes of the word in order, beginning with the largest and a list of the longest rivers of the world in order, beginning with the longest. What can one do with this information? Memorize it? Give it back on a test? Answer questions about it that are questions someone else thought up. (They are probably not the questions the children would be asking.) Compared with the pleasure derived from doing the research described above, this is boring. There is no opportunity here for a creative process. Even though the textbook may suggest some “creative” activities, they are still activities that originate outside of the wellspring of creativity within the child.

Workbooks give opportunities for practice with skills or information; however, their format does not allow for individual differences in the amount of practice needed. They prescribe activities and ask questions that are not necessarily those which would interest the students. Even “programmed learning” prescribes a path of learning and inquiry designed by someone else. Textbooks, workbooks and programmed learning programs do not support children's creative exploration of a subject or topic. They deprive children of the fun of the process of research and

размери, с които те могат да работят, когато те са готови. Винаги когато е възможно, материалите или упражненията имат аспекти на самокорекция, които са вградени в дизайна им. Това е “преподаване за постигане на успех”. Стъпките, които разкриват “готовността”, са вградени в самите дейности. Например, човек изважда три чифта цветни плочки от първата кутия с цветни плочки, вдига един и пита: “Може ли да намерите другата плочка като тази?” Ако детето не може да намери съответстващата плочка, то вие знаете, че посочването на имената (червен, син, жълт), просто ще даде на детето преживяването на провал. На началното ниво, седмичните или двуседмичните разговори с децата им помагат да станат съ-оценители на собствената си работа. Те се научават да оценяват кога са готови да преминат към следващата стъпка или ниво на дейност с последователност. Това не само им помага да “отговорят за процеса”, то им помага да поемат нови предизвикателства, когато са готови за тях, а не преди това. Всичко това помага за изграждането на усещане за увереност и компетентност. Това е важно отношение, което допринася за желанието да бъдат креативни.

Ако е необходимо, възрастен в средата Монтесори трябва да даде на децата идеята, че те могат да мислят независимо и да бъдат креативни и да им даде позволение да го направят. Възрастният трябва също да оценява и да възприема сериозно усилията на детето, когато то мисли независимо и е креативно.

Традиционните методи на възпитание обезсърчават мисленето и креативността. За първи път осъзнах това като наблюдавах две деца (на възраст приблизително 7 или 8 години), които работеха с карти, показващи езерата и реките в света. Те решиха, че едното ще направи списък с най-големите езера в света, по ред, като започне с най-големите, а другото ще направи списък на най-дългите реки в света, по ред, като започне с най-дългите. Те извадиха всички ресурси в средата на класната стая и училищната библиотека. За изненада на всички двата източника показваха различна информация. Те започнаха да разглеждат критериите, използвани от източниците. Единият източник използваше маркировките за пълноводие за оценка на големината на езерата, друг използваше маркировките за маловодие, а трети смесваше двата критерия. Те решиха, че третият източник не е подходящ, тъй като не е последователен.

От това децата (и аз) научиха, че човек не трябва да вярва на всичко, което е напечатано, че човек не трябва да се позовава само на един източник на информация, че човек трябва да събира информацията си и да оценява източниците на тази информация и, че човек трябва да прави собствена преценка относно информацията. Още повече, процесът на този етап изследвания е интересен, увлекателен и забавен.

Сравнете това с учебниците. В един учебник би имало списък на най-големите езера в света, по ред, започвайки от най-голямото и списък на най-дългите реки в света, по ред, започвайки от най-дългата. Какво може човек да направи с тази информация? Да я запамети? Да я даде отново под формата на тест? Да отговори на въпросите за нея, които са въпроси, които някой друг е измислил. (Това вероятно дори не са въпросите, които децата биха задали). Това е скучно в сравнение с удоволствието, което човек изпитва от проучването, изложено по-горе. Тук няма възможност за креативен процес. Дори и учебникът да предлага някои “креативни” дейности, това все пак са дейности, които възникват извън извора на креативност у детето.

Работните тетрадки дават възможности да се упражняват умения или информация. Техният формат, обаче, не отразява индивидуалните разлики относно необходимия обем на упражненията. Те предвиждат дейности и задават въпроси, които не са непременно въпросите, които биха заинтересовали учениците.

Дори “програмото усвояване на знания” предвижда пътека

all of the questioning and decision making that is a part of the research process. Engaging in the research process is a part of the creative construction of one's self. Following the dictates of a textbook, workbook or programmed learning sequence means engaging in activities that may have little or no relationship to the interests or abilities of a student.

What about the skills and knowledge required by the state (or nation)? Schools are given permission to operate with the understanding that they will produce students who can do and know certain things. Covering the material required by the state (or nation) is, of course, one of the obligations of the Montessori school. How can one help this be part of the children's construction of themselves? One begins by helping elementary children understand why the requirements exist. In a class discussion with 6 to 10 year olds I told the children that the state required them to know how to read, write and to do math. Then I asked, “Why do you suppose the state requires this?” They discussed it among themselves for a while and then came back and said, “You have to know these things in order to be able to function in this culture.” (Obviously, we had done some work with the Fundamental Needs Charts and had done some work with different cultures.)

Next you have to help them “own” the process of covering these requirements. This is made possible by making those requirements available to them so that they know what they are. They become part of the weekly or biweekly child-teacher conference where it is the adult's task to since our last conference on the state requirements? Where are you in relation to the math requirements? What are you going to do next? Do you need some help with this? Maurice has just finished that. Maybe he could give you some help.” What will be covered, how it will be covered and when it will be covered are part of the children's choice. When they are able to choose, then it can be done in a way that is part of their own construction of themselves, rather than an imposition from outside. (This approach will work for most children. With others you will have to be more directive.)

Another part of the thinking, creative aspect of the Montessori elementary class is the discussion that goes on around the work. For example, with classification in biology and parts of speech in grammar, children will soon come to know that the authorities have different opinions. We do not teach the children to follow one classification scheme in biology to the exclusion of all others, nor do we say that one grammarian is right and the others are wrong. Rather, the debate and the preparation for debate is what is important....the process of gathering information and then defining one's position. This requires thinking and arranging information in new, creative ways.

Montessori education is creative in many, many ways because it is a response to life. Montessori said, “So you see then that we have really a high road to the intelligence. Intelligence moves and is moved by motor activity, and it is true in everything that the child, through this motor activity can learn more precociously and in ways quite different from those we had imagined. We had never seen a child of three years concentrate before, nor had we seen the child tireless in his wish to understand, and all this happens when man builds himself up as he should. It is not the excellence of the Method. It is obedience to the laws of nature.” (17th International Training Course, Lecture 18, London, May 1931, page 12.)

за учене и изпитване, разработени от някой друг. Учебниците, работните тетрадки и програмите, които следват програмно усвояване на познания, не помагат за креативното проучване на даден предмет или тема от страна на децата. Те лишават децата от удоволствието на процеса на проучването и цялото поставяне под въпрос и вземане на решения, които са част от процеса на проучването. Ангажирането с процеса на изследване е част от креативното изграждане на личността. Следването на нарежданията на учебниците, работните тетрадки или програмната последователност на учене, означава ангажиране с дейности, които имат малка или никаква връзка с интересите или способностите на ученика.

Тогава какво става с уменията и познанията, които се изискват от държавата (или нацията)? Училищата имат позволение да оперират с разбирането, че те подготвят ученици, които могат да правят и знаят определени неща. Покриването на материала, изискван от държавата (или нацията), разбира се, е едно от задълженията на училището по метода Монтесори. Как може човек да помогне, така че това да се превърне в част от изграждането на личността на децата? Човек започва като помага на децата в началния курс да разберат защо съществуват изискванията. В една дискусия в клас с деца на възраст между 6 и 10 години, казах на децата, че държавата изисква от тях да знаят да четат, да пишат и да смятат. След това ги попитах: “Как мислите, защо държавата изисква това?” Те обсъдиха въпроса помежду си известно време, след което се върнаха и казаха: “Човек трябва да знае тези неща, за да може да функционира в тази култура”. (Очевидно бяхме свършили добра работа с Таблиците за фундаменталните потребности и бяхме свършили добра работа с различните култури).

След това трябва да им помогнете “да станат собственици” на процеса на покриване на тези изисквания. Това става възможно чрез предоставянето на тези изисквания към тях, така че да знаят какви са те. Те се превръщат в част от ежеседмичната или двуседмичната дискусия между учителката и детето, когато задачата на възрастния е да помогне на децата, така че те да продължат да постигат напредък по отношение на тези изисквания. “Какво си направил от последния ни разговор по въпроса за държавните изисквания? Къде се намиращ по отношение на изискванията по математика? Какво ще правиш след това? Имаш ли нужда от помощ с това? Морис току що свърши с това. Може би той може да ти помогне”. Какво ще бъде покрито, как ще бъде покрито и кога ще бъде покрито е част от избора на детето. Когато то може да избира, тогава то може да бъде направено по начин, който е част от изграждането на собствената им личност, а не да бъде наложено отвън. (Този подход върши работа при повечето деца. При други трябва да издавате по-строги напътствия). Друга част от мисленето, креативният аспект от началния курс на Монтесори, е обсъждането, свързано с работата. Например, с класификацията по биология и частите на речта по граматика, децата скоро научават, че авторитетите имат различни мнения. Ние не преподаваме на децата да следват една схема на класификация по биология, като изключват всички останали, нито казва че, че един специалист по граматика е прав, а всички останали грешат. Вместо това дебатът и подготовката за дебата е за онова, което е важно ... процесът на събиране на информация, а след това дефинирането на личната позиция. Това изисква мислене и подреждане на информацията по нови, креативни начини. Възпитанието по метода Монтесори е креативно по много начини, тъй като то е отговор на живота. Монтесори казва: “Тогава вие виждате, че имаме една истинска магистрала към интелигентността. Интелигентността впряга в движение и бива задвижвана от двигателните дейности и това е вярно във всичко, което детето може да научи чрез двигателната дейност, значително по-рано за възрастта си

Montessori is not just about teaching reading, writing and arithmetic. It is about the human spirit. It is about becoming (creating ourselves) and belonging:

- becoming who we truly are as adults
- helping the children become who they truly are
- belonging to this group in particular and to humanity and to the earth

Montessori teachers and students alike, are truly brothers and sisters, united in a Montessori vision and united in a Cosmic goal - to make life better for those who follow us and to leave the Earth in better condition than it is today. Creating environments in which children are supported in their own creative development of themselves will enable them to contribute to that Cosmic goal.

© Dr Jean K. Miller, PhD.

и по начини, които са доста различни от онова, което ние сме си представяли. Ние никога преди не бяхме виждали тригодишно дете да се концентрира, нито бяхме виждали дете, което е неуморимо в желанието си да разбере и всичко това се случва, когато човек изгражда себе си такъв, какъвто трябва да бъде. Тук не става дума за съвършенството на метода. Тук става дума за подчинение на законите на природата". (17 Международен курс за обучение, Лекция 18, Лондон, май 1931 г., стр. 12).

Методът Монтезори не се отнася само за преподаването на четене, писане и аритметика. Той се отнася за човешкия дух. Той се отнася за това какви ставаме (за това как създаваме себе си) и от какво сме част:

- превръщаме се в истинските ние като възрастни
- помагаме на децата да се превърнат в хората, които те наистина са
- като част от тази група конкретно и като част от човечеството и земята.

Учителите по метода Монтезори, а също и неговите възпитаници сме истински братя и сестри, обединени от визията на Монтезори и обединени от една космическа цел – да направим живота по-добър за онези, които ни следват и да оставим Земята в по-добро състояние, отколкото е тя днес. Създаването на среда, в която децата получават подкрепа за собственото си креативно развитие, ще им даде възможност да допринесат за постигането на тази космическа цел.

© д-р Джийн К. Милър

